

СТАНОВИЩЕ

От: Доцент д-р Камен Димитров Петров от УНСС -град София
Катедра „Регионално развитие" ф-т „Управление и администрация" Научна
специалност : Народно стопанство (Геоикономика и регионално развитие)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„доктор" по научна специалност „Икономическа и социална география“

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №497/05.03.2019 г. на Ректора на ЮЗУ “ Неофит Рилски гр. Благоевград.

Автор на дисертационния труд: Росен Райчов Янев

Тема на дисертационния труд: „Изследване устойчивостта на регионалното развитие на област Благоевград"

(.Информация за дисертанга

Дисертант Росен Райчов Янев се е обучавал по докторска програма към катедра „География, екология и опазване на околната среда“, факултет „Природо- Магематически факултет“ на ЮЗУ „Неофит Рилски" по научна специалност „Икономическа и социална география" в професионално направление 4.4 Науки за земята", съгласно Заповед на Ректора на ЮЗУ № 116/13.01.2016 г. Обучението е осъществено в редовна форма през периода 13.01.2016 г. до 27.02.2019 г. ²

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Избраната от докторант Росен Райчов Янев изследователска област е изключително актуална е оглед на предизвикателствата, пред които е изправена страната ни в сферата на регионалното развитие в последните години и по-конкретно, устойчивото регионално развитие като неин важен елемент. Както отбелязва докторантът, темата е многоаспектна и предполага различни насоки и подходи за изследване.

Представен е дисертационен труд със заглавие „Изследване устойчивостта на регионалното развитие на област Благоевград", който е с общ обем от 180 стандартни машинописни страници. Изложението се състои от въведение, четири глави, заключение и използвана литература. Използвани са 120 литературни източника. В текста са включени: 8 таблици, 18 фигури и 6 карти. В увода убедително се защитава актуалността и значимостта на дисертационното изследване, като се подчертава неговата обществена значимост на разглежданата проблематика. Коректно са формулирани обекта и предмета на изследването. Основната цел на дисертационния труд е да изследва устойчивостта на регионалното развитие на област Благоевград и представяне на резултатите от провежданата регионална политика в областта и съставлящите я общини за периода 2008 - 2015 година. Дисертанта представя хипотеза, чрез която да бъдат констатирани

въздействащите му сили на ниво регион относно устойчивостта на регионалното развитие в общоевропейски, национален и регионален контекст. На практика проверката на хипотезата е предложено да се осъществи със седемте елементи на STEEPLE анализа. Този подход заслужава да бъде оценен подобаващо. Прецизно е представена използваната богата методология на изследването. Сред тях са сравнителния анализ на прецизно избрани показатели и STEEPLE анализа^{1 2}, върху, който е изградено изследването. Тъй като посочените показатели не изчерпват всички аспекти на проблема, авторът правилно е въвел ограничение. Най-вече поради факта, че не се поддържат от статистическите източници на показатели за устойчиво развитие на България на по-ниско от национално ниво.

В структурно отношение дисертационния труд е добре балансиран, ясно е разграничено теоретичното изложение, емпиричния анализ и пространствено-териториалният контекст на изследване. Обособяването на основен понятиен апарат в дисертационния труд е съчетано с нормативно обособени и често срещани трактовки на представителите на научната общественост у нас и в чужбина за термините, които се използват в дисертационния труд. Многоплановостта на поставения във фокуса на изследване проблем изправил докторант Росен Янев пред предизвикателството да осветли различните посоки на проявление на устойчивото развитие от гледна точка на регионалното управление и да ги обвърже в едно цяло. Ерилагайки системния подход при анализа на регионалното развитие, нямам как да не се разгледа ролята на устойчивото развитие като фактор на социално-икономическото ни развитие. Наличен е и нормативния подход, макар неговото извеждане да крие различни рискове от извеждане на политологическия дискурс². От друга страна този систематизиран подход ми дава основание да определя като правилна ориентацията на докторанта в този сложен формат на изследване поради оценката и анализа на набрания емпиричен материал за доказване на изследователската хипотеза. Това му дава основание да направи извод, че тревожни за нашата страна са установените в последните години д тенденции и влошеното качество на регионалното развитие в голяма степен е в унисон с провежданата регионална политика. Аналитичността на автора показва добър изследователски устрем, както и добра ориентация в регионалните проблеми. В тази връзка мога да отбележа, че докторантът демонстрира добро познаване на изследователския опит на други автори, дали своя принос в изясняването на разглежданата проблематика.

На основата на показаното в дисертацията смятам, че със своята разработка Росен Райчов Янев намира собствено място на изследователското поле. Текстът е добре оформен в редакционно и стилово отношение. Въз основа на това, считам, че представеният за становище дисертационен труд, както и свързаните с труда научни публикации са резултат от самостоятелно научно изследване. Резултатите от прилагането на различните изследователски методи ми дават основание да направя заключението, че авторът е изпълнил в значителна степен дефинираните цел и задачи на дисертационния труд.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Несъмнено разгледаната от дисертанта проблематика е определена научна и практическа насоченост. Внимателния прочит на труда, дава основание да се заключи, че автора е изпълнил четирите задачи, дефинирани в увода на изследването, посредством които постига конкретни практико-приложни резултати, сред които могат да се открият:

¹ В някои страни от Европейския съюз STEP - анализът беше осъвременен до STEEPLE - анализ,

² В тази връзка е изясняването на понятия като „стикването“ на приоритети и други.

Изведено е обобщено схващане за същността и показателите на устойчиво развитие. Анализирани са политиките на устойчиво развитие в различен пространствен и териториален аспект. Систематизиран е изследователски процес по отношение на извеждането на особеностите на устойчивото развитие. Приложен е STEERPLE анализа в като първо в трета глава се извеждат закономерности на национално за България ниво по отношение на устойчивото развитие, в четвърта се разглежда област Благоевград. В тази посока можем да приемем, че предложена методика за извеждането на моделирането на социално-икономическото развитие се вгражда в устойчивото развитие. Това е свързано и с виждането на автора да извежда получените научно-приложни резултати на повече места в дисертационния труд³. На практика така може да се характеризира устойчивото развитие като сложен и комплексен проблем, обхващащ редица социални, икономически, психологически, демографски, геополитически и др. аспекти. Предвид това, намирам използваните изследователски методи и подход за подходящи и приложими. Освен това, направените изводи и препоръки имат важно значение при предприемането на мерки в областта на устойчивото развитие на регионите на България от страна на отговорните за това институции.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В автореферата докторантът посочва три приноса, които са ясни в своите акценти и насочват към основни аспекти на дисертационното изследване. Считам, че приносите са резултат от самостоятелна работа на докторанта, изведени са коректно, макар и лаконично от цялостното изследване и отразяват обективно постигнатия напредък в обогатяване на теоретичното и приложно знание за обекта и предмета на изследване.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Автора представя достатъчно по обем самостоятелни публикации по темата на дисертационното изследване. Всички публикации са изцяло в проблематиката на дисертационния труд, отразяват основните резултати и осигуряват необходимата публичност на изследването. Оценявам научната продукция като повече от достатъчна, съгласно утвърдените нормативни изисквания.

6. Оценка на автореферата

Представеният на вниманието ми автореферат на дисертационен труд е разработен съгласно установените правила и отговаря на изискванията за подобен тип работа. В съдържателно отношение той отразява напълно посоченото в дисертационния труд и включва всички необходими елементи.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В дисертационния труд няма допуснати пропуски, неточности и противоречия. Изтъкнатите по-горе положителни страни на дисертационния труд категорично доминират в общата ми оценка. Подходът на изследване на докторанта е интересен и постигнатите резултати са показателни препоръчвам след защитата на дисертацията, авторът да оформи изследванията си в книга, защото те представляват безспорен интерес, както за регионалната теория, така и за регионалното развитие и стопанската практика. Като критика може да препоръчам на автора анализите и препоръките в

³ Например оценката на индексът на население в риск от бедност или социално изключване и този изразявай/разликата в заплащането между половете в България са намалили стойностите си в съответствие с предприетите институционални инициативи за ограничаване на негативните тенденции - заплахи.

дисертационния труд могат да бъдат допълнително обогатени в някои случаи на база на изследване на добри практики. Към докторанта имам един въпрос:

„ Какви политики за регионално развитие препоръчвате да се приложат в област Благоевград с цел подобряване на жизнения стандарт на населението и нивото на благоустройство ? “

8. Заключение

Представеният за защита дисертационен труд има характер на завършено научно изследване. Считам, че авторът демонстрира способност да анализира, обобщава и предлага собствени решения на сложни социалноикономически проблеми. Ето защо, получените приноси резултати от дисертационното изследване ми дават основание да приема, че трудът притежава необходимите достойнства и напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение. С убеденост давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на членовете на почитаемото Научно жури да присъди образователна и научна степен „доктор” по научна специалност „Икономическа и социална география” в професионално направление 4.4 „Науки за земята“ на г-н Росен Янев с научен ръководител проф. д-р М. Шишманова.

01.04.2019 г.

Гр. София

Подпис:
/доц- д-р Камен Петров